

Vinski dvorec (Pripovedka)

Na prostranem otoku sredi temne Krke se je šopiril slikoviti grad Otočec. Okoli njega so šumele vitke jelke in se košatile stoletne bukve, po grajskem dvorišču so zvenele ostroge in so rezgetali konji, po obokanih dvoranah se je širil razposajeni smeh vsele gospode. Milanska princesa Stella je bila v gosteh pri svojih sorodnikih in zbral se je cvet dolenjskega plemstva, da občuduje njeno lepoto in njeno duhovitost.

Sedli so na iskre konjiče in mogochen splav jih je ponesel preko Krke na suho. V divjem diru so se podili čez drn in strn ob vznožju zelenih vinskih goric tja proti višinskému Hmeljniku. Stella vedno ob strani svojega ženina, ponosnega kneza Armanda, najboljšega jahača cele družbe.

In ravno njegov konj se je splašil pred jato škorcev, ki so za gozdnim ovinkom nepričakovano puhnili v zrak. Kakor blisk sta zdrvela ob vinogradih. Čez pot je ležal zlomljen trtni kolec, vanj se je spodtaknil podivjani žrebec, se zrušil in pokopal pod seboj drznega jahača. Takoj se je dvignila zvesta žival in mirno obstala ob gospodu, ki se ni več ganil. Zlomil si je tilnik.

Kakor se je bila družba vesela sestala, tako žalostna se je razšla, uboga princesa pa je namesto k poroki morala na pogreb.

Ni se hotela vrniti v svojo sončno domovino, zgradila si je na mestu nesreče ličen in utrjen dvorec in v njem preživljala svoje dni v žalosti in spominih. Okoličanom je bila dobri angel, družbe se je izogibala.

Leto dni je že tugovala plemenita samotarka v svojem dvorcu, ko je potrkal na njena vrata stiški opat Bernard. Prišel si je ogledat obsežne samostanske vinograde na Trški gori in v Grčevju in se ob tej priliki oglasil še pri veliki dobrotnici njemu podložnih kmetov, da se ji pokloni in zahvali.

Po razgovoru z opatom je zapustila otožna princesa svoj samotni dvorec, prepustivši ga Stičanom, in odšla v samostan.

Novi lastniki so prejšnje bivališče žalosti spremenili v kraj radosti in veselja. Preuredili so obširno poslopje za vinsko shrambo svojih številnih vinogradov in nazvali princesin dvorec »Weinhof«, kar pomeni »vinski dvorec«. Ljudstvo je nemško besedo takratne gospode prikrojilo po svoje in imenovalo gradič »Bajnof«.

Ob vznožju vinorodne Trške gore se beli mogočno zidovje, ki je medtem spet menjalo lastnika, in nas spominja, da sta žalost in veselje nerazdružljiva v človeškem življenju.

Pravljica brez konca

Sultan Mustafa Gazi je zelo rad poslušal pravljice in vedno je postal žalosten in slabe volje, kadar je bilo konec pripovedovanja. Zato je nekega dne ukazal oznaniti v vsem svojem velikem carstvu, da dobi tisoč cekinov tisti, ki zna povedati pravljico brez konca.

Še istega dne se je javil v sultanovi palači Hadži Bimba, premeten

in zvit možakar z orlovskim nosom. Trdil je, da zna pripovedko brez konca.

»Najmogočnejši vseh vladarjev«, je pričel Hadži Bimba, »nekoč je bila nekje dežela, katere vladar je bil še mogočnejši kakor ti. Ta car je imel toliko njiv, da je po eni dobri žetvi napolnil z žitom žitnico, ki je bila dolga deset milj, a široka

pet. Bila je zgrajena iz trdega kamenja in dobro zaprta; le na strehi je imela majhno, ozko špranjico, ki jo je bil pozabil zazidati neki nepazljiv zidar. Toda ta luknjica je bila tako majhna, da bi komaj vtaknil mezinec vanjo.

Nekega dne se pojavi nad carstvom velik oblak kobilic...

»Aha!« vzklikne sultan. »Že čutim, da bo kmalu konec pravlјice. To je ravno taka pripovedka, kakor vse druge!«

Toda Hadži Bimba nadaljuje:

»Sonce je potemnilo, ker še nikoli ni videlo toliko kobilic. Vodja te ogromne kobilіčne vojske pa je veselo vzkliknil, ko je zagledal ogromno žitnico: »Tu se bomo nasitili!« Tri dni je padal živi dež kobilic na carjevo žitnico, dokler ni bila vsa pokrita z lačno vojsko. Kobilice so brž našle ono luknjico. Pa se splazi v žitnico prva kolibica, vzame eno zrno in odleti. Splazi se za njo še ena kobilica, vzame eno zrno in odleti. Splazi se za to še ena kobilica in tudi ta vzame zrno in odleti. Pa se splazi še ena kobilica, vzame eno zrno in odleti, pa se splazi še ena kobilica...«

»Dobro«, reče sultan, »to si lahko sami mislimo, kako so se kobilice splazile v žitnico, kako so odnašale

po eno zrno in letele dalje. Kaj pa je bilo potem?«

»Najmogočnejši vseh vladarjev«, odgovori Hadži Bimba, »preden ne opišem, kako je vsaka kobilica prišla do svojega zrna, ne morem pravlјice nadaljevati. Torej, na streho žitnice pride še ena kobilica, se splazi skozi špranjo, vzame eno zrno in odleti. Nato se splazi še ena kobilica...«

In tako je Hadži Bimba pripovedoval brez odmora dalje in dalje. Odpočil se je le ponoči, med kosilom in med večerjo. Mesece in mesece je slišal sultan vedno isto:

»Še ena kobilica se splazi v žitnico, vzame eno zrno in odleti, pa še ena kobilica se splazi...«

Po enem letu je umrl od dolgočasja in žalosti sultanov najboljši svetovalec, veliki vezir. Sultan je pa vendar hotel počakati do konca.

Preteklo je tudi drugo leto. Tedaj je sultan prekinil pripovednika:

»Ali je še mnogo kobilic?«

»Samo dvaindvajset bilijonov sedemnajst milijard tristo milijonov sedemsto tisoč devetstodevetdesetdevet jih je šel!«

Sultan vstane, ko to sliši, in pade napol nezavesten v naročje svojih služabnikov, ki ga bolnega odnesejo v posteljo. Toda Hadži Bimba je le dobil tisoč cekinov.

B. V. Radoš

Jesenska

**Zavele so sape jesenske
čez pusto, megleno plan,
umrlo je cvetje na gredah,
otožen, brez sonca je dan.**

**V srce se je žalost vselila,
v očeh je ugasnil sijaj;
odšle so vse sanje pomladne,
mordá jih ne bo več nažaj...**